

Congrés URSS: el primer 'round'

Les sessions del nou Congrés dels Diputats soviètic han evidenciat que l'oposició democràtica té força per qüestionar el sistema, però que la majoria parlamentària la té encara l'aparell del PCUS. Gorbaxov ha hagut de fer malabarismes entre totes dues tendències.

Llibert Ferri

El discurs de política general de Mikhaïl Gorbaxov davant del Congrés dels diputats és potser la peça oratòria en què el líder soviètic ha exhibit més bé el seu tarannà centrista. A part de revelar que les despeses de Defensa signifiquen el 15 per cent dels pressupostos generals de l'estat —fins ara, això era, simplement, un secret d'estat—, el president soviètic va intentar apaivagar a dreta i esquerra.

Els conservadors, els va tranquil·litzar assegurant que, de moment, no pensava que fos bona una plena introducció de l'economia de mercat. Gorbaxov va explicar que això comportaria desequilibris que podrien crear una situació social explosiva. ¡Com si no ho fos, d'explosiva, ara la situació, amb les botigues buides a causa de la ineptitud i la corrupció de la burocràcia! Però Gorbaxov —això ha quedat molt clar durant la sessió constitutiva del Congrés—, no vol la confrontació total amb els conservadors, amb majoria de diputats a la nova Cambra. El líder intentaria, doncs, guanyar temps i anar desmuntant de mica en mica l'aparell.

Una altra reforma política

I és potser per això que, en el seu discurs, el president Gorbaxov ha fet promeses a la minoria reformista: el Congrés es reunirà a la tardor per reformar la llei electoral i fer-la més democràtica; s'ajornen, doncs, fins a la primavera les eleccions municipals i de les repúbliques federades; les lleis importants s'aprovaran per referèndum i, finalment, no se sap quan, però caldrà redactar una nova Constitució.

Amb aquesta declaració d'intencions, Gorbaxov està dient que cal fer una nova reforma política, perquè la que ha impulsat durant un any ha quedat curta: el 26 de març, el sector més conservador del PCUS va perdre les

A dalt, Gorbaxov, que intenta centrar el Congrés dels Diputats. A l'esquerra, Boris Ieltsin, que per fi seurà al Soviet Suprem.

eleccions a les repúbliques més industrials i avançades i a les zones urbanes. Però, una vegada fet el recompte, s'ha vist que l'aparell, per mitjà de les eleccions corporatives de les organitzacions socials i de les candidatures úniques, imposades sobretot a les repúbliques centrasiàtiques, ha pogut mantenir la majoria en el Congrés, que té 2.249 escons.

Una majoria —964 diputats, el 44 per cent dels escons— no pas absoluta, però prou àmplia per imposar un

Soviet Suprem —el Parlament permanent— fet a mida, amb prou força per impedir l'entrada de Ieltsin a la Cambra legislativa, precisament per 964 vots en contra. Ieltsin s'asseurà finalment al Soviet Suprem gràcies a un malabarisme jurídic —la dimissió d'un diputat— que va ser abonat per Gorbaxov.

Tot això —i les promeses de reforma política de Gorbaxov intenten l'apaivagament— ha fet que els 831 diputats demòcrates —reformistes, radicals, independents: el 36 per cent dels escons— hagin pres una actitud d'oposició parlamentària organitzada. Ja ho va demostrar Iuri Afanassiev quan es va adreçar a la Cambra per rebutjar l'elecció del Soviet Suprem: va parlar de «majoria agressiva i obedient...», incapaç de fer funcionar el país i d'omplir les botigues.

Ampliar el centre

Quan parla d'omplir les botigues, l'oposició democràtica està parlant també d'eixamplar els espais d'economia de mercat, allò que precisament no volen els conservadors —perquè la planificació és la garantia del seu poder— i allò que també precisament el líder els va prometre que no faria en el seu discurs. De moment. Perquè Gorbaxov

sap que a la llarga el país només funcionarà quan es tregui del damunt l'enquistament de l'aparell. Però tampoc se'n refia gaire, dels radicals, tot i que els necessita. És potser per això que la nova llei electoral i les noves convocatòries tenen com a finalitat eixamplar el seu espai polític: el centrista. Ara, aquesta franja política només té al Congrés uns 454 escons, un 20 per cent, aproximadament. Massa poc per a fer una política que té una clara vocació de presidencialisme il·lustrat. □